

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada, za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiad. Władysław Wesółski, Nowe.

Nr. 5.

Nowe, sobota 30-go stycznia 1932 r.

Rok IX.

Przyszłość Europy.

Były premier francuski, Józef Caillaux, ogłosił w wydawanym przez jego grupę polityczną piśmie „Le Capital”, obszerny artykuł na temat kryzysu. Artykuł ten zwrócił uwagę nietylko ze względu na analizę przyczyn kryzysu, opis jego przebiegu i perspektywy przyszłości, ile z racji oryginalnych konkluzji, jakie autor wysnuwa ze swych argumentów.

Caillaux twierdzi na samym początku, iż najistotniejszymi przyczynami kryzysu są: rozwój niesłychany nauki i techniki, oraz niepojętym w ostatnim stuleciu (mowa o Europie) przyrost ludności. W roku 1810 liczba mieszkańców na całej kuli ziemskiej wynosiła tylko 680 milionów, w roku 1913 wzrosła do 1.750 milionów, czyli że wzrosła w ciągu jednego stulecia więcej niż dwukrotnie.

A Europa? W r. 1810 na tym małym przyłdku kontynentu azjatyckiego liczba mieszkańców sięgała tylko 180 milionów, w roku zaś 1913 wynosiła już 450 milionów. Jak wytłómaczyć sobie ten nagły skok? Jako główną przyczynę podobnego przyrostu ludności uważa Caillaux narodziny i rozwój wielkiego przemysłu.

„Europa, oświadczył po wojnie światowej prezydent Hoover, w czasie gdy pełnił obowiązki dyktatora żywnościowego, liczy o 100 milionów mieszkańców więcej, niż może ich wyżywić”. Sto milionów ludzi, którzy, jak twierdzi ze swej strony Caillaux, mogą żyć i żyją jeszcze tylko z tego, co daje nie gleba, lecz podglebie, podziemia. Pierwszym produktem podglebia, który dał impuls rozwojowi wielkiego przemysłu w Europie, był — węgiel. Naokoło zagłębi węglowych skupiły się wielkie osady i miasta fabryczne, wyrosła jak z pod ziemi ludność. I ludność ta rosła a rosła w miarę wzrostu przemysłu, gdyż ciągle jego rozwój i zapotrzebowanie rąk roboczych zapewniało pracę i utrzymanie wszystkim, którzy na świat ten przychodzili. A jednocześnie Europa sprawowała monopol faktyczny nauki, przemysłu i techniki na obszarze świata.

Można jednak było przewidzieć zgóry, pisał Caillaux, że monopolistyczne przywileje Europy nie będą trwałe wiecznie, że inne kontynenty zbudzą się do życia i zechcą z czasem wejść na tę samą drogę. Transformacja ta odbyłaby się może w sposób łagodny, na drodze powolnej, stopniowej ewolucji naturalnej, gdyby nie dramat wojny światowej, który przeciągnął się niesłychanie długo, zrewolucjonizował naturalny bieg rzeczy. Konsumenty Europy, pozbawieni nagle swego dostawcy i fabrykanta, musieli improwizować produkcję na rachunek własny i stworzyli szereg gałęzi przemysłu, które wyrosły jako konkurencja Europy.

W tej sytuacji Europa powinna była dostosować się do nowej zupełnie koniunktury, zrozumieć swą obecną małość, obliczyć się ze swymi siłami i możliwościami eksportowymi, a przeto jednocząc się i ograniczyć zarazem swą produkcję przemysłową. Tymczasem stało się wprost przeciwnie; Europę poprzecinały mury celne, nowe przemysły, sztucznie utrzymywane wyrosły z pod ziemi; każdy kraj chce być samowystarczalnym i w rezultacie wszystkie wysiłki opanowania kryzysu są wręcz bezcelowe. Swobodny ruch towarów i ludzi ustął w Europie prawie zupełnie. W tych warunkach bezrobocie rośnie i rosnąć musi. Trudno

nie być pesymistą, konkluduje Caillaux, w tych warunkach.

„Ale, ciagnie on, wydaje mi się, iż jest jeszcze możliwość uniknięcia katastrofy: przed naszą bramą leży Afryka!” Czarny kontynent może pomieścić cały nadmiar ludności europejskiej, może wyżywić trzy razy tyle ludzi, ile ich dzisiaj posiada, a od Europy dzieli go tylko kawał morza.

„Rzućmy Azję, bierzmy Afrykę” — pisał 25 lat temu Onesime Reclus, przewidując jakgdyby rozwój wydarzeń. Obecnie, gdy przedludniona Azja budzi się do życia pod hasłem „Azja dla Azjatów”, niezmiernie przestraszone Afryki, gdzie króluje jeszcze pustka i bezludzie, otwierają się dla przedsiębiorczości i inicyjatywy europejskiej. Ten jeden jeszcze kontynent może być niecierką i rezerwą dla Europy, kontynent niezależny od Stanów Zjednoczonych i ich wpływów finansowych, zarówno jak i od wpływów Rosji, orjentującej się na wschód.

Tyle Caillaux o nowej koncepcji opanowania kryzysu.

E. R.

Opinia C. T. O. i K. R. o akcji oddłużeniowej.

Centralne Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych ujmuje sprawę uzdrowienia finansów rolnictwa w następujący sposób.

Obecne zadłużenie rolnictwa polskiego jest oceniane na sumę 4 miliardów złotych: przeciętne obciążenie kredytami na 1 ha. użytków rolnych bez lasów wynosi około 160 zł, z lasami — 114 zł. Biorąc nawet pod uwagę niski obecnie poziom ceny ziemi, to zadłużenie to mieści się w jednej czwartej szacunku nieruchomości ziemskich.

W wielu innych krajach zadłużenie rolnictwa jest stosunkowo większe i tak np. w Niemczech wynosi ono na ha. 8 razy więcej, niż w Polsce, na Węgrzech — 2 razy więcej.

P. minister rolnictwa w przemówieniu wygłoszonym na posiedzeniu Sejmowej Komisji Rolnej dnia 16 i 30/XI r. ub. powiedział, że „zły stan rolnictwa w Polsce obecnie nie jest wynikiem ani przeciążenia kredytowego, ani też nadmiernych świadczeń publiczno-prawnych, lecz spowodowany został zanikiem dochodów rolnictwa, m. in. na skutek nadmiernie niskich cen.

Zwiększenia dochodów w rolnictwie można zatem spodziewać się z chwilą wydatniejszej poprawy cen na najważniejsze produkty rolnicze. Innymi słowy właściwe i gruntowne uzdrowienie finansów rolnictwa ma dopiero zapoczątkować koniec kryzysu gospodarczego.

Narazie w projektach rządowych, ustalanych w porozumieniu z organizacjami rolniczymi, a więc także z władzami Centralnego Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych figurują „plany przetrwania”, oczywiście do czasu koniunktury gospodarczej.

Takie ujmowanie problemu położenia finansowego rolnictwa skłoniło sfery międzynarodowe do wykluczenia z programu prac wszelkich projektów, umarzających zobowiązania rolnictwa oraz jakichkolwiek projektów moratorium, a więc powszechnego odroczenia spłat długów rolniczych.

Umorzenie jakichkolwiek sum należnych od rolników chociażby z tytułu oprocentowania, mogłoby odbyć się wyłącznie kosztem

Skarbu Państwa. Wszak niema prawa takiego, któreby mogło pozbawić kogokolwiek praw wierzycielskich w stosunku do rolnictwa, z kolei Skarb Państwa na powyższe cele musiałby również zważyć środki finansowe, a więc drogą nowych obciążeń gospodarstwa narodowego.

Moratorium musiałoby być udzielone nie tylko rolnikom-producentom, lecz również instytucjom wierzycielskim, bo i one mają swoje zobowiązania, których spłacićby nie mogły bez wpływów uiszczanych przez rolnictwo. Dotyczy to ogniw w łańcuchu pośrednictwa kredytowego, a więc towarzystw kredytowych ziemskich, kas spółdzielczych i komunalnych, banków państwowych i prywatnych. Pozbawienie wszystkich tych instytucji przywilejów, płynących z moratorium w razie udzielenia go rolnictwu, groziłoby ruiną całemu aparatowi finansującemu produkcję rolną, co odbiłoby się wcześniej, czy później przedewszystkiem na interesach rolniczych. A gdyby moratorium to i im zostało przyznane — nawet gdyby z kolei nie musiałby być niem objęty cały kraj, to w każdym razie byłoby to jednoznaczne z unieruchomieniem i zamrożeniem całego kapitału, stojącego na usługach rolnictwa, z poderwaniem na długie lata zaufania do lokat kapitału krajowego i zagranicznego w przedsiębiorstwach bankowych, finansujących rolnictwo.

Wszelkie więc pomysły moratorium powszechnego dla polskiego rolnictwa musiano uznać za niecelowe.

Program przetrwania w dziedzinie finansowej musi być zatem tak skombinowany, aby nie tylko chronił warsztaty rolne przed pozbawieniem ich niezbędnych środków produkcji i utrzymania rodziny właściciela, lecz zachowywał w możliwie najwyższym stopniu dodatnie warunki dla rozwoju kredytu rolniczego.

Tezę tę potwierdziły organizacje rolnicze. Poszczególne cele wymienionego programu konkretyzuje się więc w sposób następujący: 1. egzekucja należności od rolników nie mogą być objęte środkami produkcji rolniczej i niezbędne dla właściciela i rodziny środki utrzymania, 2. spłacenie najpilniejszych długów większych gospodarstw rolnych winno nastąpić drogą częściowej parcelacji, a dla jej ułatwienia jest niezbędne pewne rozluźnienie ustawowych ograniczeń obrotu ziemią, 3. na okres do uregulowania i rozłożenia spłaty długu w poszczególnych gospodarstwach, właściciele ich powinni mieć możliwość starania się o sądowe odroczenie wypłat w drodze nadzoru sądowego, 4. w okresie tym dłużnicy winni mieć możliwość stawiania wniosku o rozłożenie terminowe spłat kredytów krótkoterminowych (ewentl. w drodze układu z wierzycielami), 5. uregulowanie sprawy zaległości podatkowych i ubezpieczeniowych bądź w drodze ułatwień w ich spłacie, bądź częściowych umorzeń, 6. instytucje wierzycielskie, a więc towarzystwa kredytowe, banki państwowe i prywatne, instytucje ubezpieczeniowe i t. d. winny nadal, jak dotychczas, udzielać we własnym zakresie ułatwień w sprawie spłaty zobowiązań rolniczych. Jak wiadomo, dotychczas załatwione zostały częściowo sprawy wymienione w punktach: pierwszym, piątym i szóstym. Nad ich uzupełnieniem oraz nad dalszą racjonalną ochroną gospodarstw wiejskich przed natarczością wierzycieli obradują obecnie specjalne komisje w ministerstwach sprawiedliwości, skarbu i rolnictwa i w organizacjach rolniczych.

DWIE TRZECIE LUDZKOŚCI NIE UMIE ANI CZYTAĆ, ANI PISAĆ.

Jak wynika ze statystyki, opracowanej przez amerykański urząd statystyczny, 62 proc. ludzie mieszkających na naszej planecie nie umie ani czytać, ani pisać. W 18—tu krajach liczba analfabetów wynosi więcej niż 50 proc. ludności, w sumie zaś 618 milionów ludzi; w 45 krajach, gdzie mniej niż 50 proc. mieszkańców nie umie ani czytać, ani pisać, mieszka 468 milionów. Na ogólną liczbę 1.364 milionów ludzi zaliczyć należy do rzędu analfabetów 850 milionów.

Z życia Tow. Kupców Samodzielnych.

Walne zebranie Tow. Kupców Samodzielnych w Nowem odbyło się w czwartek, dnia 28 stycznia b. r. w hotelu „Concordia”. Wobec licznie zebranych członków i gości prezes p. W. Jażdżewski zagaił o godzinie 20,15 zebranie, witając gości i członków hasłem „Cześć Kupiectwu”.

Po odczytaniu porządku dziennego, który jednogłośnie przyjęto, zdał dotychczasowy prezes p. W. Jażdżewski sprawozdanie z działalności towarzystwa. Z sprawozdania tego dowiadujemy się, że Tow. Kupców Samodzielnych liczy 12 członków czynnych i 5 członków wspierających. Zebrań było łącznie 14, w tem 1 zebranie nadzwyczajne przy udziale delegatów z Centrali z Grudziądza. Z towarzystwa wystąpiło 3 członków. Z sprawozdania skarbnika p. dyr. Gólkowskiego wynika, iż dochód wynosił 1433,70 zł, rozchód 1075,48 zł, pozostaje w kasie 358,22 zł. Po ustąpieniu dotychczasowego zarządu, wybrano marszałkiem walnego zebrania p. Sliwińskiego. Uchwalono jednogłośnie staremu zarządowi absolutorjum. Na propozycję marszałka walnego zebrania p. Sliwińskiego wybrano przez aklamację dotychczasowy zarząd, a mianowicie: p. W. Jażdżewski — prezes, p. Wesołowski — wiceprezes, p. K. Jażdżewski — sekretarz, p. dyr. Gólkowski, skarbnik.

Na końcu omawiano szereg aktualnych spraw dot. kupiectwa. O godzinie 22 hasłem „Cześć Kupiectwu” zamknął prezes walne zebranie.

HANDLARZE ODPADKÓW ZARABIAJĄ WIĘCEJ, NIŻ ARTYŚCI.

W Czechosłowacji do 1 stycznia 1929 r. prowadziło drobny handel odpadkami, pierzem i starzyzną 3181 osób, które podały jako dochód izbie skarbowej sumę 44.120.000 koron, co wyniosło na osobę sumę 13.877 koron dochodu rocznego. Natomiast 852 artystów malarzy, rzeźbiarzy, muzyków zadeklarowało w tym samym czasie jako dochód roczny sumę ogólną 11.035.000 koron, co wyniosło na osobę 12.952 koron. Jak wynika z powyższego zestawienia, sytuacja materialna artystów w Czechosłowacji nie jest do pozazdroszczenia. skoro handlarze domokrężni starzyzną zarabiają nieco więcej od synów Apollina. Nie inaczej zresztą jak w Czechosłowacji przedstawia się ta kwestia i w innych krajach.

ILU CYWILÓW PADŁO OFIARĄ WOJNY W R. 1914/18—TYM?

Statystyka poległych i rannych podczas wojny światowej 1914/18 była już wielokrotnie opracowywana i ogłaszana. Poraz pierwszy jednak z ogłoszonej przez czeską YMCA broszury, opartej na źródłowych danych statystycznych, opracowanych przez Międzynarodowe Biuro Pracy, dowiadujemy się o cyfrach zabitych z pośród ludności cywilnej w czasie wielkiej wojny. Otóż, jak podaje broszura, cyfra zabitych żołnierzy wynosiła 9.998.771, ciężko rannych żołnierzy — 6.295.512, ciężko rannych — 14.002.039, zabitych cywilów — 13.000.000, sierot — 900.000, wdów — 5.000.000, uciekinierów i bezdomnych — 10.000.000. Tak wyglądają straty w ludziach, wg. ostatnich danych. Straty materialne, spowodowane przez wojnę reprezentują wg. obliczeń prez. Hoover'a, sumę 400 miliardów dolarów.

MARCHEWKA JAKO PREZENT CESARSKI.

Cesarz Japonii dowiedział się, iż podczas zamachu bombowego na jego życie, uległy zranieniu odłamkiem bomby znajdujące się w pobliżu dwa konie. Jak donoszą pisma tokijskie, cesarz wysłał adjutanta swego z poleceniem poinformowania się o stanie rannych zwierząt. Gdy się okazało, iż konie wyleczyły się z ran, cesarz polecił, aby codziennie dostarczano „rekonwalescentom” z jego ogrodów po 7 funtów marchewki.

ANATOMICZNA SAHARA.

„Co wyobrażają nasze plecy? — stawia pytanie dr. Smithson i daje odpowiedź: anatomiczną Saharę”. Plecy ludzkie są największą częścią powierzchni naszego ciała, której płaszczyny nie przerywa czynnikami anatomicznymi. Porównajmy tę gładką płaszczynę z twarzą naprzykład, na której znajdują się wżgórki, wzniesienia, bruzdy, otwory, włosy, a zobaczymy, iż plecy są prawdziwą pustynią anatomiczną, na której nic nie rośnie, nic się nie dzieje. Plecy mają też słabe unerwienie, skupia się na ich przestrzeni mniejsza ilość naczyń krwionośnych, niż gdziekolwiek na ciele ludzkim. Dlatego też plecy odczuwają silniej i szybciej, niż inne części ciała chłód. Z drugiej zaś strony plecy i ich gładka powierzchnia okryta mięskami pozwala człowiekowi na obciążanie ich ciężarami, na przenoszenie przy ich użyciu większych ładunków.

NAJWIĘKSZE MIASTA NA ŚWIECIE.

Największymi miastami na świecie są Londyn i New-York: Londyn liczy wraz z przedmieściami 7,8 miliona mieszkańców (t. j. prawie tyle, co Belgia), New-York — 6 milionów mieszkańców. W r. 1800 Londyn liczył tylko 1,3 miliona mieszkańców, New-York — 60.000. Przyrost ludności w N. Yorku wynosi zatem zgorą 9.900 proc.

WIEK ŻÓŁWI.

Żółwie żyją bardzo długo, po 200 do 300 lat. Olbrzymi żółw szylkretowy w ogrodzie Zoologicznym w Londynie liczy sobie 300 lat. Zwłaszcza żółwie w morzach południowych osiągają olbrzymie rozmiary, waga ich dochodzi często do paruset kilogramów, a wiek przekracza 100 lat. Wiek żółwia poznaje się po ilości i rodzaju słoików twardej skorupy, która go chroni przed atakami silniejszych drapieżników głębin morskich.

Talizmany XX wieku.

SPOSÓB NA KRYZYS. — CHINSKI UNIWERSALNY KAMIEŃ FU-YU. — CO UŚMIERZA KRWI UPALY. JAK WYGRAĆ NA LOTERJI. — ZAB WIELBLADA. SZNUREK WISIELCA I PIERNIK DLA KAWALERA.

Uczni, politycy i ekonomiści próżno będą się nad rozwiązaniem kryzysu i uszczęśliwieniem ludzkości. Bardzo prosty sposób wynalazło zato kilku pomysłowych ludzi: trzeba sprawić sobie amulet, niezawodnie przynoszący szczęście i sprawa jest załatwiona. Jeżeli dotychczas nie wszyscy jeszcze są zadowoleni ze swego losu, to dlatego tylko, że nie wszyscy jeszcze mają odpowiednie amulety. Bo i tutaj jest specjalizacja: inny talizman jest od powodzenia w miłości, a inny od bogactwa.

Powie ktoś może, że takie rzeczy dzieją się chyba gdzieś po głuchych wsiach kresowych, gdzie szkarlatynę leczy się odwarem z kości nietoperza i nosi na piersiach w woreczku zaszuszoną żabę. Nic podobnego! Handel amuletami rozwija się wraz z wróżbiarstwem w wielkich miastach i stolicach i państwo nasze wcale niema pod tym względem monopolu. W jednym z najpoczytniejszych pism paryskich czytamy ogłoszenie: „Małżeństwo — Bogactwo — Dzieci — Zaszczyci — Długowieczność! Wszystkie te dobrodziejstwa zawarte są symbolicznie w chińskich słowach Fu-Yu, kamień przynoszący szczęście. Dzięki zwierzoniom pewnego mędrca chińskiego udało się nam pozyskać sekret tego talizmu, który od 4000 lat przyciąga szczęście”.

Dać okazuje się, że talizman ten oprawny w srebro — kosztuje 65 franków, w złoto — 150 franków. Obniżenia co do właściwości talizmanu — bezpłatnie.

To we Francji. A u nas? Nie zostajemy pod tym względem w tyle. Może tylko skala jest troszkę niższa, przystosowana do uboższej klienteli, nie kupującej amuletów oprawnych w srebro i złoto. Sprzedawcy amuletów tworzą solidarną klikę z pewnym odłamem zawodowych wróżek i wróżbitów. Skromna dwuzłotowa wróżka, której klientela rekrutuje się przeważnie z pośród służących, doradza Jagusi lub Marysi receptę na szczęście.

— Panienska w jakim miesiącu urodzona?

— W lipcu.

— Gorący miesiąc... To z tego w pannie krew burzy się. Musowo trzeba jej dać uspokojenie. To przez to kawaler na pannę patrzeć nie chcą. Bursztyn panienska musi nosić na czerwonym jedwabnym sznurku i przy samym ciele żeby był, dotykał się.

— Ja mam bursztyny...

— Nic nie warto moja panienska. To musi być towar odpowiedzialny, do tej sprawy przeznaczanie mający. O wschodzie słońca znalezionej, lewą ręką podniesiony i poza siebie w tył przerzucony.

— O Jezu! skąd ja takiego weźmę!

— Ja znam człowieka, co takie ma i pannie sprzeda. Tylko nikomu nie mówić bo to sekret. Odrzuć panna musowo znajdzie, do ożenku.

Oczywiście na każdy miesiąc znajdzie się jakiś odpowiedni kamień stosownie do „planety”...

Na Kercelaku, gdzie sprzedaje się wszystko, co sobie tylko można wyobrazić, są specjaliści, wyczuwający instynktem podatną ofiarę. W bramie jednego z domów odbywają się tajemnicze tranzakcje.

— Paniusia może loterę trzyma?

— Albo co? — pyta nieufnie paniusia.

— Wschodni amulet, w loterii szczęście przynosi. Kawalek zęba wielbłądziego... Za jedne 50 groszy!

— Idź pan z tem paskudztwem! Dlaczego to ma przynieść szczęście?

— Wiadomo dlaczego: wielbłąd garby ma. Jak pani nie chcesz — to nie trzeba, kto inny wygra.

Paniusia odchodzi, ale waha się. A nuż naprawdę wygra? 50 groszy można zaryzykować. Było nie było!

— Kawalek sznurka wisielca — niedrogo — złotoweczkę. Szczęście dla całego domu.

Stara cyganka, wróżąca na poczekaniu z zatłuszczonych kart, sprzedaje kawalki starego i mocno nieapetycznego piernika.

— Jeżeli pannę kawaler opuścił, trzeba się ukłuć z krwi kapęczkę do piernika utoczyć. Potem dać mu zęś. Jak do panny potem nie wróć, to niech mnie tu na miejscu szlag trafi!

— Ale! — będzie jadł takie świństwo!

— To już panny w tem głowa.

I płacą zgrzanemi w garści, ciężko zapracowanemi miedziankami.

Ale właściwie — czy tak wielka jest różnica pomiędzy problematycznym zębem wielbłądzim, a kamieniem Fu-Yu za 150 franków?...

H. Nał.

CZY WIECIE, ŻE...

— Czechosłowacja liczy 240 aeroplanów, należących do osób prywatnych, z których 9 jest własnością króla obywateli. Baty.

— Stosunki mieszkaniowe w Pradze czeskiej, nie są jednak zbyt dobre, skoro, jak wskazuje statystyka, na ogólną ilość dziatwy szkolnej tylko 25 proc. dzieci śpi w własnym łóżku, 9 proc. mieści się po 3—4 w łóżku, 66 proc. sypia w łóżku po dwoje.

— Angielskie ministerstwo pracy projektuje otwarcie kursów sztuki kulinarnej i gospodarstwa domowego przy wyższych szkołach, przyczem kończący te kursy otrzymują dyplom „inżyniera gospodarki domowej”.

CZY SĄD KARNY MOŻE W WYPADKU WNIESIENIA SPRZECIWU OD NAKAZU POWIĘKSZYĆ KARĘ W NAKAZIE WYMIERZONĄ.

Na mocy obowiązującego obecnie kodeksu postępowania karnego sądy grodzkie mogą w wypadkach drobnych wykroczeń wymierzać karę bez rozprawy w formie t. zw. nakazu, od którego skazany odwołać się może w postaci sprzeciwu w ciągu 7 dni od daty doręczenia nakazu. W wypadku wniesienia sprzeciwu sąd grodzki zarządza zwykłe postępowanie dowodowe t. j. rozprawę, na którą wzywa wskazanych przez oskarżonego świadków, oraz inne dowody.

Przy wniesieniu sprzeciwu od nakazu karnego istnieje dla oskarżonego poważne niebezpieczeństwo, które zilustrujemy następującym przykładem, zaczerpniętym z praktyki sądowej. Na dachu domu, należącego do Z., obsunęła się cegła, która spadając zmiotła stopę 6-letniej dziewczynki, lokatorce wspomnianego domu. Na zasadzie danych dochodzenia, które ustaliło winę właściciela domu Z. przez niedokonańie remontu dachu dla zapewnienia bezpieczeństwa, sąd grodzki na mocy art. 138 K. K. skazał nakazem sądowym właściciela domu Z. na zapłacenie 50 zł grzywny. Niezadowolony z powyższego nakazu Z. założył sprzeciw, podnosząc, iż w sprawie tej zachodzi przedawnienie ściągania, a zatem postępowanie winno być umorzona.

Na rozprawie sądowej rzecznik poszkodowanej wykazywał, iż czyn właściciela domu podpada pod art. 474 cz. II K. K., t. j. zachodzi tu nieostrożne spowodowanie uszkodzenia ciała wskutek niezachowania przez winowajcę przepisów obowiązujących gwoi zabezpieczenia bezpieczeństwa osobistej, a zatem czyn zagrożony karą więzienia i wskutek tego brak jeszcze 3-letniego okresu przedawnienia. Rzecznik poszkodowanej podkreślał przytem, że sąd nie jest związany ani wymiarem kary, ani też kwalifikacją prawną, przyjętą w nakazie.

Sąd, przychylając się do tych wywodów, postanowił prowadzić przeciw oskarżonemu Z. postępowanie z surowszego artykułu 474 K. K.

K. Kl.

Odezwa do mieszkańców miasta Nowego.

W dniu 1 lutego obchodzi cała Polska uroczystość imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego.

Niechaj w dniu tym nasze uczucia czci i hołdu kierują się w stronę Głowy Państwa z serdecznym życzeniem, aby nawą kraju naszego jaknajdłużej kierował.

Aby i na zewnątrz naszą radość okazać, wzywa się mieszkańców miasta, by w dniu tym domy swe ozdobili chorągiewkami i emblematami państwowymi.

Nowe, dnia 27 stycznia 1932 r.

(—) Jabłoński
burmistrz.

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”

w Nowem

urządza

w dziesiątą rocznicę założenia gniazda
w niedzielę, dnia 7 lutego 1932 r. na sali
p. Borkowskiego

Przedstawienie amatorskie

p. t.

„PAŁKA MADEJA”

baśń ludowa w 5-ciu aktach z tańcami
i śpiewami.

Początek o godzinie 7 i pół wieczorem.

Po przedstawieniu zabawa taneczna.

Ceny miejsc: rezerwowe 2,50, I miejsce 2,00,
II miejsce 1,50, wstęp na salę 1,00 zł.

Przygrywać będzie orkiestra wojskowa.

Próba generalna w piątek, dnia 5 lutego
o godzinie 7-mej wieczorem.

Wstęp 50 gr.

Przedprzedaż biletów w księgarni
p. Wesołowskiego.

Szanownych obywateli naszego miasta
najuprzejmiej prosimy o liczny udział
w naszej imprezie dorocznej.

C Z O Ł E M !

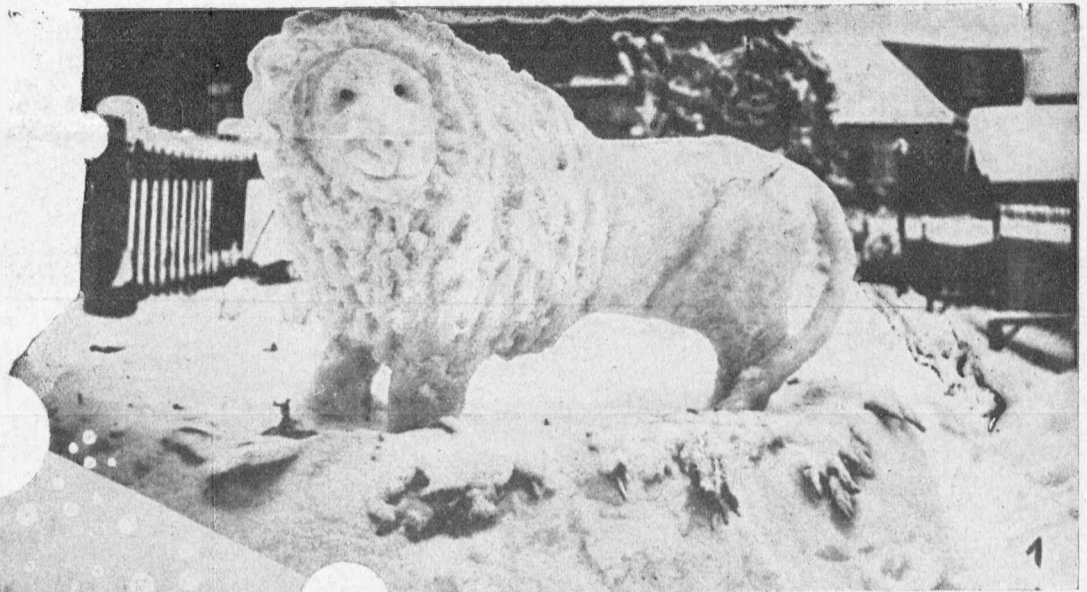
Zarząd:

Tow. Gimn. „Sokół” w Nowem.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA 31 STYCZNIA 1932 r.

ZABAWY ZIMOWE

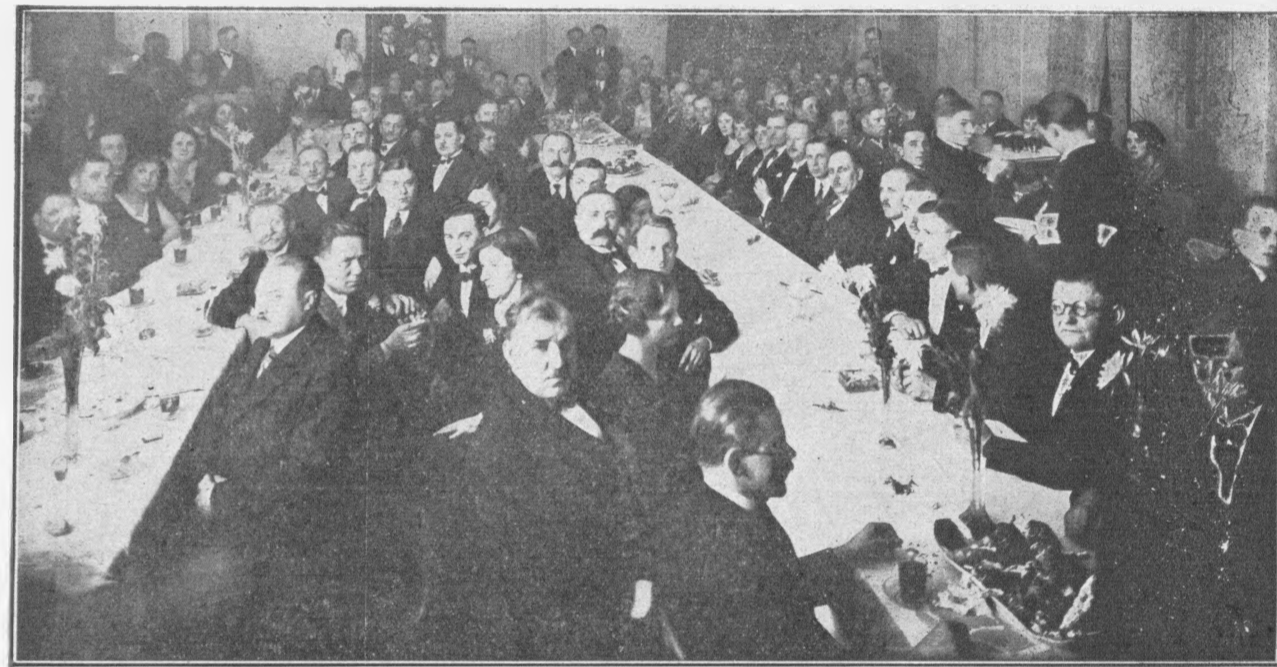

BIAŁY KARNAWAŁ W SZWAJCARJI.

1. Lew ze śniegu przed hotelem w Davos. 2. Tor saneczkowy w Montreux. 3. Zabawa w ślepą babkę na torze w Chamonix. 4. Alumni seminarjum we Fryburgu podczas przerwy między wykładami bawią się w śnieżki.

W ubiegłą niedzielę odbył się w Warszawie pierwszy zjazd pisarzy katolickich przy udziale 450 osób

Z uroczystości „Oplatka” w Jarocinie do stołu zasiadli delegaci organizacji zbliżonych do BBWR. Uroczystość zorganizowała przewodnicząca Zw. Obyw. Pracy Kobiet pani Libuszyna wraz z powołanym Komitetem

Pomnik Adama Mickiewicza w Smiałowie powiat Jarocin, ufundowany przez pp. Chelkowskich. U stóp pomnika dwaj synowie szlachejnych ofiarodawców

Sala biblioteczna w pałacu w Chequers

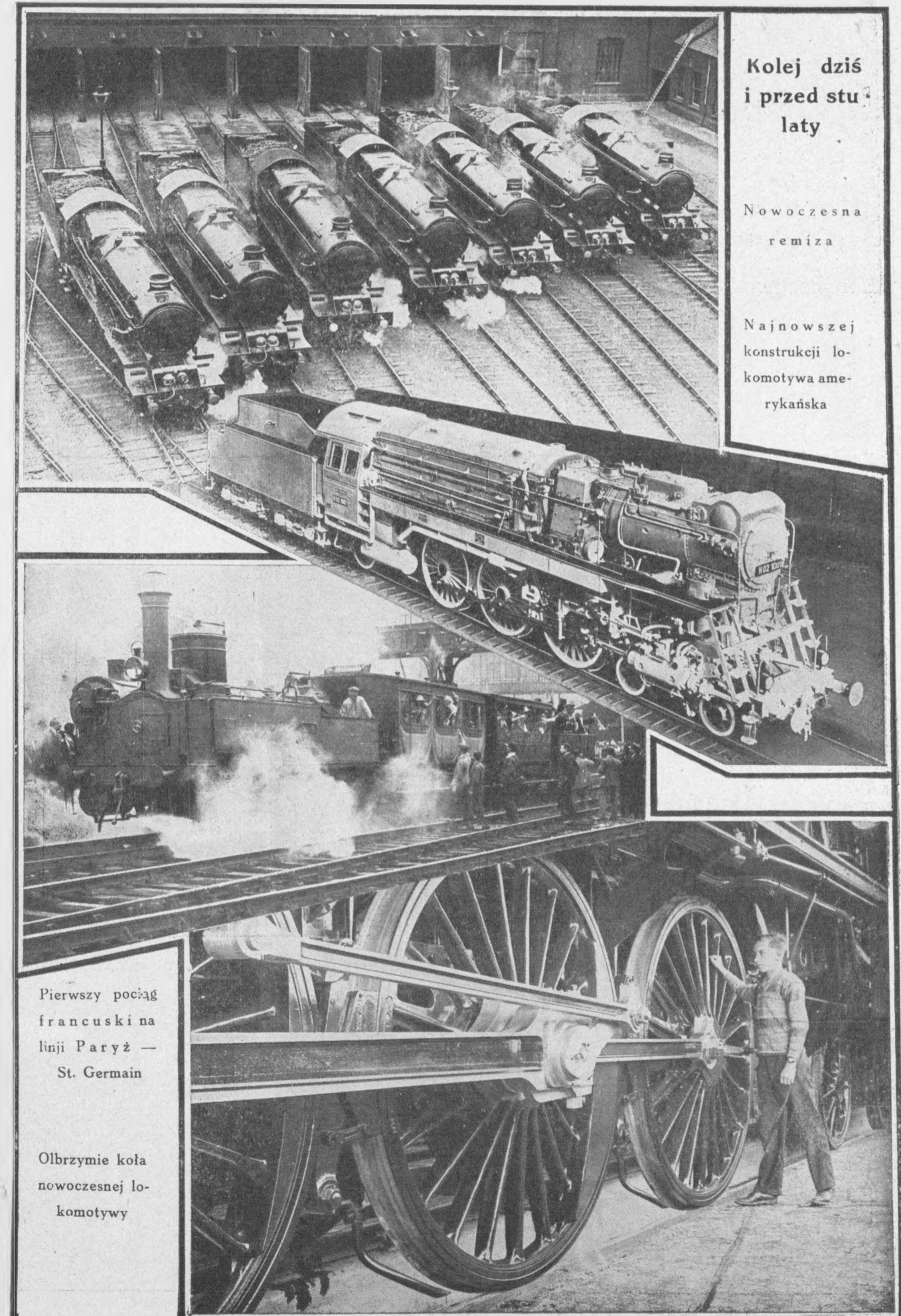
Cwiczenia ratownicze drużyn Czerwonego Krzyża. Przenoszenie zagazowanych

Autolot kurs samochodowy w Rawiczu na czele p. Radca Frambler z Poznania

Eksport gęsi do Czechosłowacji z powiatu rawickiego

Kolej dziś i przed stu laty

Nowoczesna remiza

Najnowszej konstrukcji lokomotywa amerykańska

Pierwszy pociąg francuski na linii Paryż — St. Germain

Olbrzymie koła nowoczesnej lokomotywy

Zmarł w Warszawie wybitny śpiewak polski ś. p. Gustaw Chorjan-Suzin

Transakcja w Paryżu: za karykaturę Laval'a artysta malarz otrzymuje 3 worki węgla. (Keystone)

Teatr Nowości: „Czar Walca” Toła Mankiewiczówna

...A Banda się śmieje... Świetni wykonawcy: Mira Zimińska i Igo Sym

Strój domowy

SAMOZATRUCIE

SAMOZATRUCIE jest przyczyną wielu dolegliwości (ból artretyczny i łamanie w kościach, ból i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, ból w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicie serca, mdłości, język obłożony). TRUCIZNY wewnętrzne, wytwarzające się we własnym organizmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm i przyspieszają starość. Choroby z samozatrucia i złej przemiany materji LECZA NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami oczyszczającymi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby i nerek. 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały, że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA“ H. NIEMOJEWSKIEGO

jako źródło moczopędne są jedynym i naturalnym czynnikiem odciażającym soki ustroju od trucizn własnych i zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO wysła rab. fiz. chem. „CHOLEKINAZA“ H. NIEMOJEWSKIEGO, WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 9 po przysłaniu niniejszego ogłoszenia.

S

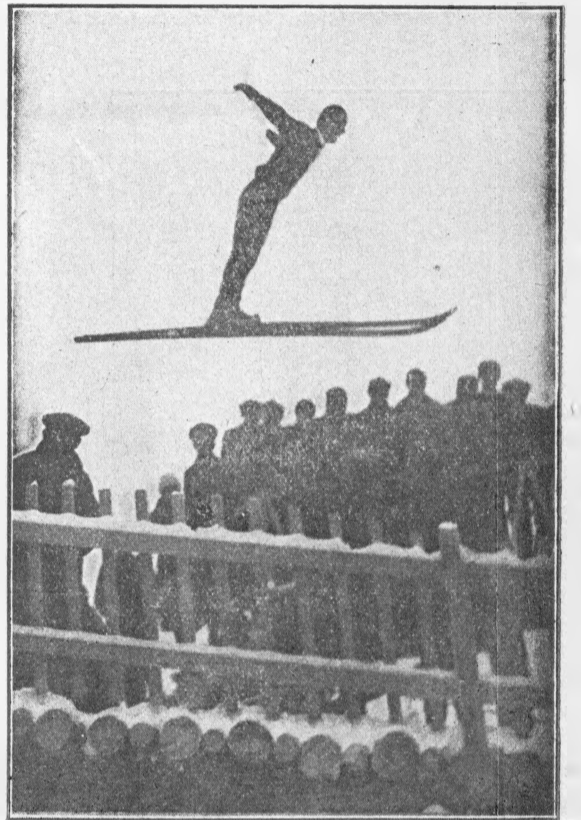

Poprzez zasy śnieżne

Grupa uczestników wyprawy, której przewodniczył główny przedstawiciel interesów Citroëna w Polsce dyr. Turnai

Na szczycie Gubałówki

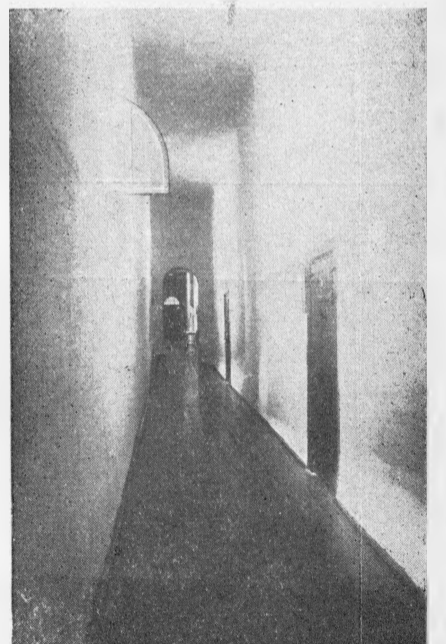
Bronisław Czech, król polskich narciarzy, w czasie skoku, którym pobił rekord na zawodach narciarskich w Zakopanem

Grudziądz: Kółko śpiewacze

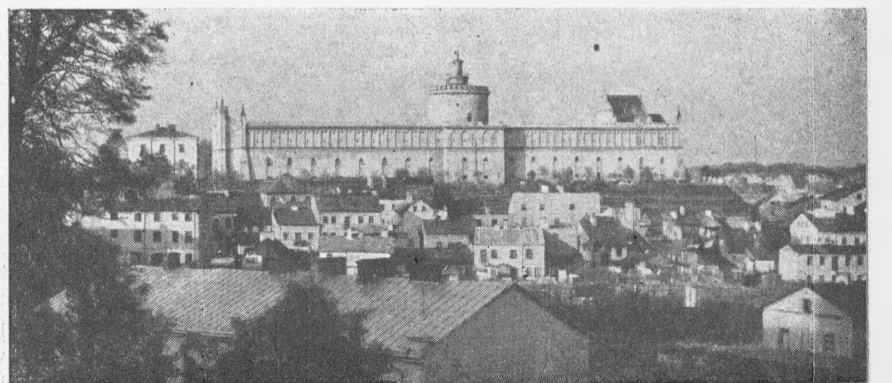
Drohobycz: Teatr amatorski

Kurytarz więzienia mokotowskiego w Warszawie

Szkoła w więzieniu kobiecym w Fordonie

Więzienie Lubelskie

Białe Tygodnie!

Rozpoczynam w sobotę, dnia 6 lutego r. b.

Zapraszam Szanowną Klientelę do zwiedzenia mego składu bez przymusu kupna.

Aby umożliwić każdemu — TANI ZAKUP — w tym tak krytycznym czasie, sprzedawać będę za gotówkę po cenach bezkonkurencyjnych.

Dla przykładu niskich cen polecam:

Surówkę	od 45 do 85 groszy
Płótno białe	70 ctm. 65 do 75 gr
„	„ 80 ctm. 90 gr
„	„ 90 ctm. 1,00 zł
„	„ 140 ctm. 1,95 zł
Ręczniki kol.	48 do 65 gr
Pościelowe	w kraty 75, 85 gr
Flanelka biała	70 do 90 gr
„	w paski 75 gr

Konfekcja damska

Płaszcz damski	Serja I 12,50 zł
„	Serja II 25,— zł

Na pozostałą konfekcję z tego sezonu 30% rabatu.

Na trykotaże i swetry zimowe 20% rabatu.

Reszta około 300 par różnego obuwia za pół ceny kosztu.

Kilka tysięcy metrów koronek klockowych i haftów po niebywale niskich cenach.

Skarpetki męskie 45 do 50 gr.

Koszule damskie	dziennie od 1,25 zł
„	nocne od 5,95 zł

Koszule męskie białe	od 2,95 zł
Fartuchy damskie	od 1,25 do 1,95 zł
Fartuchy dziewczęce	od 2,40 zł
Fartuchy dla chłopców	od 1,25 zł
Chusteczki damskie	od 0,15 zł

KONFEKCJA MĘSKA

Płaszcz męskie serja I	19,50 zł
„ męskie serja II	25,— zł
„ męskie serja III	49,50 zł
Partja ubrań męskich I	po 18,— zł
Partja ubrań męskich II	po 25,— zł
Jupy z ciepłą podszewką I	16,50 zł
Jupy z ciepłą podszewką II	19,50 zł
Spodnie, cajgowe serja I	2,95 zł
Spodnie, cajgowe serja II	3,95 zł
Partja Crepe de Chine czysty jedwab	5,95 zł
Partja Crepe Meteor	5,50 zł
Pończochy damskie	0,75 zł
Pończochy dziecięce	od 0,55 zł.

Telefon 15 **W. Jazdzewski, Nowe** Rynek 25

BŁAWATY. KONFEKCJA. GALANTERJA. OBUWIE.